



ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1.-3/19/3980

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni juhtivinspektor Sirje Biin
Otsuse tegemise aeg ja koht	22.06.2020, Tallinn
Vaide esitamise aeg	18.05.2020
Teabevaldaja	Sihtasutus KredEx e-posti aadress: kredex@kredex.ee
Vaide esitaja	XXX e-posti aadress: xxx@xxx

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

- 1) **jätta vaie rahuldamata;**
- 2) **teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Kui Andmekaitse Inspektsioon jätab vaide rahuldamata, siis on vaide esitajal õigus pöörduda teabevaldaja vastu halduskohtusse (AvTS § 46 lg 2). Kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil, saab vaide esitaja 30 päeva jooksul pöörduda tema vastu halduskohtusse.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. Vaide esitaja esitas 09.05.2020 sihtasutusele KredEx teabenõude.
2. Vaide esitaja esitas 18.05.2020 Andmekaitse Inspektsioonile vaide, kuna ei olnud saanud teabenõudele vastust.
3. Andmekaitse Inspektsioon palus 28.05.2020 vaide esitajal edastada 09.05.2020 teabenõue, selle sisu ja edastamise aja teadasaamiseks/kontrollimiseks.
4. Vaide esitaja kõrvaldas puudused 08.06.2020 ning vaie võeti menetlusse.
5. Andmekaitse Inspektsioon tegi 09.06.2020 SA-le KredEx järelepärimise.
6. SA KredEx vastas järelepärimisele 19.06.2020.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Esitasin 09.05.2020 teabenõude KredEx'ile seoses sellega, et 08.05. VV tegi põhimõttelise
 Tatari tn 39 / 10134 Tallinn / 627 4135 / info@aki.ee / www.aki.ee
 Registrikood 70004235

otsuse 100 miljoni euro suuruse laenu andmiseks. Olin eelnevalt põhjalikult tutvunud KredEx suure otselaenu (suurem kui 10 mio) tingimistega. Seal oli kirjas, et taotleja pidi esitama vähemalt 3 kinnitust pankadelt, et ta laenu ei saa. Mul oli ja jätkuvalt on kahtlus, et selliseid sisulisi tõendeid ei ole. Lisaks on avalik teave, et LHV koos partneritega tegid laenupakkumise Tallinkile mahus 200 mio EUR. Palusin võimalust tutvuda pankade tõenditega ja selgitust, miks LHV pakkumist VV ei arvestanud. Palusin ka kinnitust, et teabenõue on vastu võetud ja töösse pandud. 11.09. tööpäeva sees polnud kinnitust saanud ja võtsin KredEx'iga ühendust ja hilisõhtul sain kinnituse, et teabenõu töös. Reedel 15.05. oli vastamise viimane päev ja vastust ei laekunud.

Samal päeval (09.05.) esitasin analoogse päringu MKM, ka seal oli viivitus kinnituse saamisega, aga 15.05. sain formalistliku sisu mitte puudutava vastuse. Olen selles osas esitanud kaebuse Õiguskanslerile. Olen Ülle Madiselt kinnituse saanud, et nad asusid asjaga tegelema.

Mina ja XXX peame blogi xxx, mis on pühendatud Eesti poliitikatele. Oleme selle raames korduvalt peatunud ka riigi abi teemadel. Meie jaoks on oluline, et riigiabi (majanduspoliitika) oleks arusaadav, läbipaistev ja ausale konkurentsile suunatud.

Iseenesest on 100 mio EUr suuruse pehme laenu andmine maksumaksja raha eest seni pretsedenditu samm ja peaks olema läbi viidud (kui on viidud ja seda on juba tehtud) läbipaistvalt ja ausalt. Meil on kahtlused, et seda kahjuks ei ole tehtud. Peame enesestmõistetavaks, et KredEx 100 mio laenu andmine oleks allutatud selgele kontrollile.

Oleme kajastanud teemat oma blogis ja kasutame kõiki Eesti Vabariigi kodanikena kõiki meie põhiõigusi selleks, et selgitada välja tõde.

Palume inspeksioonil algatada menetlus KredEx osas ja sundida neid vastama. Saame suurepäraselt aru, et vastamata jätmise üheks põhjuseks võib olla asjaolu, et KredEx juhatuse liikmed ei soovi ebakorrekse või halvemal juhul valeinfole baseeruvale teabenõude vastusele allkirja anda. Näiteks MKM vastuskiri oli allkirjastatud asjasse mitte puutuva osakonna juhi allkirjaga.

Vaide esitaja 09.05.2020 teabenõue oli järgmine:

Eile avalikustati Vabariigi Valitsuse põhimõtteline otsus Tallink Grupile 100 miljoni euro laenu andmise osas.

xxx blogi on minu ja XXX ühine blogi, mis analüüsib Eesti poliitikaid, sh majanduspoliitikat.

Tallinkiga seotud riigiabi on olnud ja jääb meie teravdatud tähelepanu alla.

Minister Taavi Aas kinnitas eile ERR'ile antud intervjuus, et Tallink esitas vastavalt KredEx'i suuremate kui 10 miljonit eurot otselaenude tingimustele tõendid, et nad mujalt laenu ei saa. Sellega seoses palume teabenõude alusel esitada:

- 1) Konkreetsed tõendid, mida Tallink esitas oma laenuotluse lisana, mis kinnitavad, et nad laenu mujalt ei saa;
- 2) Selgitused, et miks VV ja KredEx ei hinnanud KredEx'i laenutingimuste rikkumistena asjaolu, et LHV ja tema partner esitasid Tallink Grupile laenupakkumise summas 200 miljonit eurot. Laenupakkumise (term-sheet) tingimused on veebis vabalt kättesaadavad.

Palume vastata esimesel võimalusel, kuna VV otsuse aluseks olevad materjalid peaksid KredEx'is olemas olema ja nende leidmine, selgituste esitamine ei tohiks olla raske, koormav.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Andmekaitse Inspeksioon palus SA-1 KredEx vastata järgmistele küsimustele:

1. Mis põhjusel ei ole vastatud XXXi teabenõudele?
2. Kas meil on olemas teabenõude punktis 1 küsitud tõendid?
3. Kas meil on dokumenteeritud kujul olemas teabenõude punktis 2 küsitud selgitus?

Vastus 1: XXXi teabenõudele on vastus saadetud (lisatud käesolevale kirjale). Kuigi see ei vabanda meie vastuse viibimist, selgitame, et teabenõudele vastuse koostamise käigus selgus, et Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (edaspidi MKM) on samale teabenõudjale ja samadele küsimustele juba korduvalt vastanud.

Kuna vastustes oli kõik sisuliselt oluline öeldud ja täiendavaid andmeid Sihtasutus KredEx avaldada ei saanud, jäi sisuline vastus koostamata ning kahjuks ka vastus viitega MKM vastustele saatmata, mille tõttu vabandasime teabenõudja ees.

Vastus 2: Taotleja on esitanud Sihtasutusele KredEx tõendusmaterjali, et taotleja vastas Vabariigi Valitsuse 28. aprilli 2020. a määruse nr 31 „COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse levikuga seotud kriisi ja sellest tuleneva eriolukorra mõju leevendamiseks ette nähtud toetusmeetmete üldtingimused“ (edaspidi VV määrus nr 31) sätestatud nõuetele. Teabenõude formuleerimisel on lähtutud Sihtasutuse KredEx kodulehel avaldatud laenutingimuste ühest punktist, mis kahjuks ei arvestanud üle 10 miljoni euro suuruste laenude jaoks VV määrusega nr 31 kehtestatud eriregulatsiooniga. Samas on nende tingimuste kohaselt laenu andmiseks nõutav Vabariigi Valitsuse otsus, kui taotletava laenu summa on suurem kui 10 miljonit eurot; KredEx'il on õigus küsida Vabariigi Valitsuse eelhinnangut laenuprojekti riiklikule olulisusele ja edasise menetlemise otstarbekusele.

Võttes arvesse, et VV määrus nr 31 § 10 lõike 4 punkt 3 kohaselt on laenu taotlejal võimalik tugineda nii täiendavate finantsvahendite kaasamise võimatusele kui selle võimaluse ebamõistlikule kulukusele, küsis KredEx Vabariigi Valitsuselt vastavat eelhinnangut. Kuivõrd VV määrusega nr 31 kehtestatud tingimused olid KredEx'i koostatud tingimustest taotlejale soodsamad ja Vabariigi Valitsus on kohustatud oma otsuse tegemisel arvestama ka nimetatud määruse § 10 lõike 4 teistes punktides sätestatud asjaolusid, sh punkt 4 kohaselt taotleja mõju olulisust kogu Eesti majandusele, majandussektorile või regioonile ning kas ilma finantsinstrumenti rakendamata võivad suure tõenäosusega kaasneda negatiivsed sotsiaalsed tagajärjed või turutõrked, jättis KredEx antud juhul rakendamata oma laenutingimuste selle punkti, mis ei olnud vastavuses asjakohase Vabariigi Valitsuse määrusega nr 31. Tänapäevaks on laenutingimusi muudetud ja eksitav nõue parandatud.

Vastus 3: Lisaks eelmises punktis toodud vastusele viitame, et dokumenteeritud selgitus sisaldub vaide esitajale xxx MKM poolt saadetud vastuses (leitav xxx). Vastuses on kinnitatud, et Vabariigi Valitsus ja Sihtasutus KredEx on kaalunud toetuse taotlemise tingimuste täitmise hindamisel LHV pakkumisega seonduvat. Vabariigi Valitsuse 28. aprilli 2020. a määruse nr 31 „COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse levikuga seotud kriisi ja sellest tuleneva eriolukorra mõju leevendamiseks ette nähtud toetusmeetmete üldtingimused“ § 10 lõike 4 punkt 3 alusel loetakse laenu taotleja vastavaks, kui täiendavate finantsvahendite kaasamine oleks ebamõistlikult kulukas. Vabariigi Valitsus ja Sihtasutus KredEx hindasid neile teada oleva informatsiooni põhjal LHV poolt aktsiaseltsile Tallink Grupp esitatud laenupakkumise tingimusi ebamõistlikuks.

Sihtasutus KredEx on seisukohal, et andmetes, millest nähtub alternatiivsete pakkumiste sisu ja mille alusel saab analüüsida tehtud pakkumiste mõistlikkust või ebamõistlikkust, sisalduvad ärisaladused. Andmed, mis tuleb toetuse andjal juriidilistele isikutele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele VV määruse nr 31 kohaselt antud toetuse, sealhulgas finantsinstrumendi kohta avalikustada, on toodud nimetatud määruse § 12 lg 1.

Tuginedes eeltootule ei ole AvTS § 31 lg 3 ja § 23 lg 1 p 1 toodud alusel võimalik teabenõudes soovitud materjale edastada. Vabandame veelkord vastuse hilinemise pärast.

Järelepärimise vastusele on lisatud SA KredEx 18.06.2020 kiri vaide esitajale.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

1. Käesoleva vaide esimeks on vaide esitaja 09.05.2020 teabenõudele vastamata jätmine.
2. AvTS § 3 lg 1 sätestab, et avalik teave on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale

jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Seega saab teabenõude korras küsida koopiaid ja väljavõtteid olemasolevatest dokumentidest.

3. AvTS § 5 lõige 1 punkt 2 kohaselt laienevad teabevaldaja kohustused eraõiguslikule juriidilisele isikule ja füüsilisele isikule, kui isik täidab seaduse, haldusakti või lepingu alusel avalikke ülesandeid, sealhulgas osutab haridus-, tervishoiu-, sotsiaal- või muid avalikke teenuseid, – teabe osas, mis puudutab nende ülesannete täitmist. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 2 alusel võrdsustatakse teabevaldajaga füüsilisest isikust ettevõtja, mittetulundusühing, sihtasutus või äriühing, – teabe osas, mis puudutab riigi või kohaliku omavalitsuse eelarvest avalike ülesannete täitmiseks või toetusena antud vahendite kasutamist. Sihtasutuse KredEx on seega teabevaldajaks avalike ülesannete täitmise ja riigi eelarvevahendite kasutamisega seotud teabe osas.

4. Teabenõude täitmist reguleerib AvTS § 18. Nimetatud sätte esimese lõike kohaselt täidetakse teabenõue viivitusega, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul.

5. Inspektsiooni pädevuses on AvTS § 45 lõike 1 kohaselt teabevaldajate üle riikliku ja haldusjärelvalve teostamine teabenõude täitmise üle.

6. Vaide esitaja teatas nii 18.05.2020 vaides kui ka puuduste kõrvaldamiseks 08.06.2020 esitatud selgitustes, et ei ole teabenõudele vastust saanud.

7. Inspektsiooni sekkumise tagajärjel on SA KredEx vaide esitaja teabenõudele 18.06.2020 vastanud (koopia esitatud ka inspektsioonile). Juhime siiski teabevaldaja tähelepanu sellele, et teabenõue tuleb täita AvTS § 18 sätestatud tähtajal ilma järelvalveasutuse sekkumist ootamata.

8. Kuna teabevaldaja on praeguseks teabenõudele vastanud, on vaide alus ära langenud, mistõttu jätame vaide rahuldumata.

9. Väljaspool vaidemenetlust selgitame, et praeguses vaideotsuses käsitleme üksnes 09.05.2020 teabenõude täitmist. Puuduste kõrvaldamise taotlusele 08.06.2020 vastates olete märkinud: *Käesolevaga palun AKI'il kontrollida: 1) Miks KredEx pole mingiski vormis suvatsenud vastata kuu aega tagasi esitatud teabenõudele; 2) Milline on MKM poliitika ja kui asjakohane see on "ametlaseks kasutamiseks" mõeldud märgete tegemisel väljaminevatele kirjadele?*

Esimene küsimus puudutab vaidemenetlust. Teise küsimuse osas ei ole selge, mis dokumentidest jutt käib. Inspektsiooni pädevuses on küll kontrollida, kas täidetakse teabe avalikustamise ja teabe kaitsmise nõudeid, kuid selleks on vaja teada konkreetsemaid asjaolusid. Juurdepääsupiiranguid on võimalik kirjadele kehtestada nende sisust lähtudes. See, missuguse teabe asutus peab või võib tunnistada asutusesiseseks kasutamiseks, on määratud AvTS §-s 35. Millist teavet aga on keelatud asutusesiseseks kasutamiseks tunnistada, on loetletud AvTS §-s 36. Kui Teil on kahtlusi piirangute kehtestamise õiguspärasuses, saate esitada eraldi sekkumistaotluse, kus tuleks esitada ka konkreetsed dokumendid. Juurdepääsupiirangu põhjendatust saab hinnata ainult dokumendi sisu teades.

/allkirjastatud digitaalselt/

Sirje Biin
juhtivinspektor
peadirektori volitusel